

CATALUNYA DEL NORD

joan-daniel berzonoff

La llengua secreta | En molts territoris on la llengua històrica és amenaçada per la llengua de l'estat, s'imaginen que l'escola podrà salvar la parla. Pensi en les escoles de llengua francesa de Louisiana, en les nostres Bressoles i Arrels, en les Calendretes occitanes, en les Diwan, etc.

Aquestes escoles formen generacions d'alumnes bilingües, però el pes de la llengua estatal no disminueix pas.

Un amic meu, nadiu de Quillan, sempre ha parlat occità al seu fill, que li respon invariablement en francès.

Un altre company, poeta i rapsode alsacià, se'n surt millor. S'adreça en alsacià al seu fill, que li contesta en... alemany estàndard.

Molts alumnes meus han estudiat a les escoles catalanes, però entre ells parlen francès. Un dia vaig demanar a dues minyones quan feien servir el català.

«Quan no volem que ens entenguin», em van dir.

Hem obtingut el contrari d'allò que desitjàvem. Per als joves el català serveix com a llengua secreta.

L'ALT EMPORDÀ

joan ferrerós

Vivisecció de Figueres | Joan Armangué ha pronunciat la conferència «Figueres, ciutat rica o ciutat pobra?» a la Cate, i la premsa, els blogs i les xarxes se n'han fet ressò. I és que l'excalcalde s'ha capbussat en el trauc obert entre els que creuen en la prosperitat de la

vila i els que opinen que regressa en benestar; oimés quan avui aquesta es-cletxa irradia a causa de la crisi que ha deixat el consistori en minoria i els fins ara socis de govern, engallits, s'han incorporat al *tutti Schweine* orquestral de l'oposició. Tradicionalment Figueres i Girona han competit; abans els gironins envejaven de Figueres les botigues, el Motel i —Narcís-Jordi Aragó *dixit*— el teatre; i els figuerencs no volien de Girona la clericalitat i els governadors civil i militar, és a dir, la crosta, avui casta. Van passar els anys, Girona va enamorar, les cases de l'Onyar es

van florentitzar, el barri antic i el call es van restaurar, i la universitat s'hi va arrelar. I avui els números i els gràfics de l'economista Armangué diuen que les escoles, la pobresa, les ajudes alimentàries, els PIRMI... de Figueres s'assemblen als de... Salt!

El 70 % les vol en català | S'han celebrat les dues jornades del Congrés de l'Espai Català Transfronterer, una a la Casa dels PPCC de Perpinyà i l'altra a la Cate de Figueres, per superar la frontera política que separa la llengua. Representants de les universitats i de la docència han tractat del que afecta l'ensenyament; del sud hi eren la UAB, la UB, la UdG i l'institut Rodes de Roses; i del nord, l'Institut Franco-Català Transfronterer, la Universitat de Perpinyà Via Domitia, i les escoles La Bressola, Jordi Pere Cerdà, i el grup La Calandreta d'ensenyament de l'occità. També hi eren els andorrans. De la primera edició (ha de tenir continuïtat bianual) la dada que ha cridat més l'atenció és que el 70 % de catalans del nord voldrien que l'ensenyament fos en català. Al sud, les organitzadores del Congrés han estat Anna M. Puig, Roser Bech i Carla Ferrerós, presidenta i numeràries, respectivament, de l'IEE.

Nazis i búnquers | Continuem a la ratlla amb dos llibres publicats per Josep Clara —nazis a peu de frontera— i

>> **Acte d'inaguració del Congrés de l'Espai Català Transfronterer.**
D'esquerra a dreta, Alà Baylac, Martina Camiade, Nicolas Garcia, Josep Puigbert i Anna Maria Puig.

Adela Geli —búnquers de Garriguella. L'historiador il·lumina la confraternització practicada entre 1942 i 1944 pels nazis ocupants i les forces franquistes: van intercanviar informació, extradir irregularment refugiats, espia, traficant amb divises i contraban, i —Lluís Duran, de l'hotel restaurant homònim, en sap un niu— compartir plaers d'amunt i d'avall la cintura. Altrament, la línia Pirineus consistia en 10.000 búnquers construïts entre 1944-1950 per protegir l'Estat espanyol d'Europa; la meitat són a Catalunya, una quarta part, al territori empordanès i 380, a Garriguella. No van servir per a res i, diu l'arquitecta autora, van representar, com avui els excessos del TGV i aeroports, una deu de comissions.

EL BAIX EMPORDÀ

puri abarca

Les arts escèniques a Palafrugell | L'antic edifici de l'Escola d'Arts i Oficis, i de la primera biblioteca pública de Palafrugell, seu del Museu del Suro entre 1991 i 2012, acollirà el futur Espai d'Arts Escèniques del municipi. Així ho ha acordat l'Ajuntament amb l'Associació d'Usuaris i Amics de les Aules de Teatre i Cinema, Actua, amb la previsió de començar les obres d'adequació de l'edifici a finals d'aquest any. És una bona notícia per a les arts escèniques de la vila, donat que per les aules d'Actua cada any hi passen centenars d'alumnes de Palafrugell i de la comarca amb inquietuds artístiques. És també, però, una bona notícia pel que fa a revalorar el patrimoni del municipi, que recupera un espai tancat des de l'any 2012, moment en què el Museu del Suro es va traslladar a Can Mario. L'edifici va ser construït als anys trenta del segle xx, al carrer de la Tarongeta, i és d'estil racionalista, un corrent arquitectònic europeu que defensava l'absència de decoració i el funcionalisme.

PURI ABARCA

>> *Façana de l'antic Museu del Suro de Palafrugell, futura seu de l'Espai d'Arts Escèniques de l'Ajuntament de Palafrugell.*

Nou nom per a Calonge | La denominació de Calonge inclourà, a partir d'ara, el topònim Sant Antoni, amb l'objectiu d'unificar en un sol nom oficial els dos nuclis del municipi, el d'interior i el de mar. Segons l'alcalde, Jordi Soler, aquest és un gest lògic, «tenint en compte la realitat social, humana i econòmica del municipi». No han sortit veus crítiques en contra d'aquest procés de canvi de nom, fet que no deixa de ser curiós, tenint en compte l'història d'aspiracions d'independència del nucli de Sant Antoni, que es remunta a després de la Guerra Civil —es va fer un intent de segregació, però les autoritats competents en aquell moment van rebutjar la iniciativa— i que va tenir continuïtat ja entrada la democràcia, amb la creació el 1991 del grup Sant Antoni Independent (SAI), ara força disgregat i sense representació municipal. A ningú se li escapa, doncs, que la situació ha canviat molt i que el nou nom de Calonge-Sant Antoni líquida, almenys de moment, la cursa per la segregació.

DocsBarcelona a la Bisbal | Els documentals del DocsBarcelona es poden veure també a la Bisbal d'Empordà, després que aquest municipi s'ha integrat a la xarxa DocsBarcelona del Mes, una prolongació del ja consolidat festival internacional. La Bisbal s'uneix així a Banyoles, Girona i Platja d'Aro, com a ciutats gironines adherides al festival. És una important contribució a la difusió del cinema documental, un relat sobre les diferents realitats, col·lectives i particulars, que es poden trobar arreu del món. No és un cinema popular, a diferència de les històries de ficció, però la seva autenticitat i els esforços creatius dels documentalistes atrauen cada vegada més públic. La possibilitat de conèixer escenes quotidianes o casos insòlits, amb el guiatge de professionals premiats en l'àmbit internacional, converteix el festival en una oferta molt atractiva. Les projeccions a la Bisbal es porten a terme els darrers divendres de cada mes, a la sala d'actes de l'Arxiu Comarcal del Baix Empordà.